

Regeringens proposition till riksdagen

**MED FÖRSLAG TILL LAG OM ÄNDRING AV LAGEN OM GRUNDLÄGGANDE UTBILDNING OCH
VISSA LAGAR SOM HAR SAMBAND MED DEN**

PARAGRAFER

1.

Lag

om ändring av lagen om grundläggande utbildning

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i lagen om grundläggande utbildning (628/1998) 16, 16 a, 17 och 17 a §, *ändras* 1 § 2 mom., 4 § 1 mom., 4 a §, 9 § 2 mom., 18 §, 26 a § 2 mom., 27 §, 30 § 1 mom., 31 § 1 mom., 33 § 1 mom., 37 § 2 mom., 39 §, 42 § 1 mom. 3 och 4 punkten, 46 § 1 mom. och 48 b § 1 mom., av dem 1 § 2 mom., 4 § 1 mom., 9 § 2 mom., 26 a § 2 mom. och 33 § 1 mom. sådana de lyder i lag 1216/2020, 4 a § sådan den lyder i lag 1267/2013, 18 § och 31 § 1 mom. sådana de lyder i lag 477/2003, 30 § 1 mom., 39 § och 48 b § 1 mom. sådana de lyder i lag 642/2010, 42 § 1 mom. 3 punkten sådan den lyder i lag 163/2022 och 46 § 1 mom. sådant det lyder i lag 716/2022, samt *fogas* till lagen en ny 18 a §, ett nytt 4 a kap., en ny 20 a § i stället för den 20 a § som upphävts genom lag 687/2021, nya 20 b–i §, ett nytt 40 § 3 mom. och en ny 42 § 1 mom. 5 punkt i stället för den 42 § 1 mom. 5 punkt som upphävts genom lag 1216/2020 som följer:

1 §

Tillämpningsområde

Denna lag innehåller dessutom bestämmelser om den förskoleundervisning som i regel ges året innan läroplikten uppkommer, om den förberedande undervisning som ordnas för invandrare före den grundläggande utbildningen samt om morgon- och eftermiddagsverksamhet. Om förskoleundervisning enligt denna lag ordnas på ett sådant daghem eller i ett sådant familjedaghem som avses i 1 § 2 mom. 1 eller 2 punkten i lagen om småbarnspedagogik (540/2018), tillämpas på förskoleundervisningen dessutom, om inte något annat föreskrivs i denna lag eller i en förordning med stöd av den, vad som föreskrivs i lagen om småbarnspedagogik eller i en förordning med stöd av den. Bestämmelserna i 18 och 20 i § i denna lag tillämpas inte på förskoleundervisning.

4 §

Skyldighet att ordna grundläggande utbildning och förskoleundervisning

Kommunen är skyldig att för i 26 § 1 mom. avsedda barn i läropliktsåldern som bor på kommunens område ordna grundläggande utbildning samt förskoleundervisning året innan läroplikten uppkommer. Kommunen är dessutom skyldig att ordna förskoleundervisning för barn som omfattas av sådan tidigarelagd läroplikt som avses i 2 § 3 mom. i läropliktslagen samt grundläggande utbildning för barn vars grundläggande utbildning man har beslutat att inleda ett år tidigare än föreskrivet med stöd av 27 § i denna lag. Kommunens skyldighet att ordna grundläggande utbildning upphör när eleven har fullgjort den grundläggande utbildningen på det sätt som föreskrivs i 26 § 1 mom. De tjänster som avses i denna lag kan kommunen ordna själv eller i samråd med andra kommuner eller genom att skaffa tjänsterna av de anordnare av grundläggande utbildning som avses i 7 eller 8 §. Kommunen kan skaffa tjänster som gäller förskoleundervisning också av någon annan offentlig eller privat serviceproducent. Kommunen svarar för att de tjänster som den skaffar ordnas i enlighet med denna lag.

4 a §

Undervisning för elever intagna för specialiserad sjukvård och konsultativ sjukhusundervisningstjänst

För elever i förskoleundervisning eller grundläggande utbildning enligt denna paragraf ges undervisning som har som mål att upprätthålla lärandet och skolgången och att genom en allomfattande rehabilitering stödja målen för den vård som eleven får. Undervisning av en elev som får specialiserad sjukvård ordnas i första hand i den skola eller plats för förskoleundervisning enligt 6 eller 28 § som eleven antagits till. Den kommun där

sjukhusets verksamhetsenhet finns är dock skyldig att för elever som är patienter på sjukhuset ordna undervisning i den omfattning detta är möjligt med hänsyn till patientens hälsa. Den kommun där sjukhusets verksamhetsenhet som svarar för vården finns är skyldig att ordna undervisning och stöd även för andra elever än sådana som är intagna för specialiserad sjukvård på sjukhus i den omfattning detta är motiverat med beaktande av elevens hälsa, pedagogiska specialbehov och vårdmässiga och rehabiliterande åtgärder inom den specialiserade sjukvården, om det inte trots stödåtgärder enligt denna eller någon annan lag är till elevens fördel att undervisningen ordnas på något annat sätt. Även kommuner där det finns en sådan annan verksamhetsenhet inom den specialiserade sjukvården som avses i lagen om specialiserad sjukvård (1062/1989) kan ordna undervisning för elever som får specialiserad sjukvård.

Den kommun där sjukhuset eller någon annan verksamhetsenhet inom den specialiserade sjukvården finns ska därtill ordna konsultativ sjukhusundervisningstjänst i elevens egen skola eller plats för förskoleundervisning enligt 6 eller 28 §. Tjänsten ska ordnas i situationer där det behövs krävande sektorsövergripande kompetens för att planera eller vidta förebyggande eller korrigerande åtgärder också för andra elever än sådana som är intagna för specialiserad sjukvård. Även kommuner där det finns en sådan annan verksamhetsenhet inom den specialiserade sjukvården som avses i lagen om specialiserad sjukvård (1062/1989) kan ordna konsultativ sjukhusundervisningstjänst.

Elevens utbildningsanordnare ska tillsammans med den kommun där det sjukhus eller någon annan verksamhetsenhet inom den specialiserade sjukvården som svarar för vården finns i yrkesövergripande samarbete komma överens om den konsultativa sjukhusundervisningstjänsten och ordna det stöd för ordnande av undervisningen som är nödvändigt när eleven övergår till sådan undervisning som avses i 1 mom. och återgår till den tidigare undervisningen. Om utbildningsanordnaren är någon annan än elevens hemkommun under vårdperioden eller boningskommunen för en elev som saknar hemkommun ska även elevens hemkommun eller boningskommun höras. När skyldigheterna enligt 1 mom. upphört ska eleven kunna återgå till den undervisning som han eller hon deltog i före övergången till undervisning enligt 1 mom.

Den kommun där det sjukhus eller någon annan verksamhetsenhet inom den specialiserade sjukvården som svarar för vården finns och elevens utbildningsanordnare samt elevens hemkommun enligt lagen om hemkommun eller boningskommunen för en elev som saknar hemkommun kommer överens om ordnandet av undervisning enligt denna paragraf för eleven efter att först ha hört eleven, dennes vårdnadshavare eller andra lagliga företrädare, elevens utbildningsanordnare samt de personer som ansvarar för elevens elevvård. Om en överenskommelse inte nås fattas beslutet av den kommun där det sjukhus eller någon annan verksamhetsenhet inom den specialiserade som svarar för vården finns.

Elever som får specialiserad sjukvård har rätt till fri transport eller tillräckligt understöd enligt 32 § 1 mom. när de deltar i undervisning enligt denna paragraf.

9 §

Undervisningens omfattning

Förskoleundervisningen omfattar ett år. Förskoleundervisningen kan omfatta två år för elever som omfattas av sådan tidigarelagd läroplikt som avses i 2 § 3 mom. i läropliktslagen samt, med tillstånd av vederbörande ministerium, i sådan undervisning på främmande språk som avses i 10 § 4 mom.

18 §

Att låta bli att fullgöra den grundläggande utbildningens lärokurs eller ordnande av grundläggande utbildning på annat sätt

En elev kan låta bli att fullgöra lärokursen i ett läroämne i den grundläggande utbildningen eller lärokursen för årskursen om eleven har visat att han eller hon till någon del redan har sådana kunskaper och färdigheter som motsvarar den grundläggande utbildningens lärokurs eller om det med beaktande av tidigare studier är oskäligt att eleven fullgör lärokursen.

Utbildningsanordnaren fattar beslut om att lärokursen inte behöver avläggas på ansökan av vårdnadshavaren.

Därtill kan elevens undervisning av vägande skäl delvis ordnas på något annat sätt än vad som föreskrivs i denna lag.

18 a §

Avvikande ordnande av studier inom grundläggande utbildning för vuxna

Studier inom grundläggande utbildning för vuxna kan ordnas på något annat sätt än vad som föreskrivs i denna lag, om

1) det med hänsyn till den studerandes förhållanden och tidigare studier till någon del är oskäligt att den studerande fullgör den grundläggande utbildningens lärokurs,

2) det är motiverat av skäl som har samband med den studerandes sjukdom eller skada eller något annat skäl som gäller hälsotillståndet.

En studerande kan hos utbildningsanordnaren ansöka om avvikande undervisningsarrangemang i de situationer som avses i 1 mom. I fråga om studerande under 18 år kan ansökan göras av vårdnadshavaren eller någon annan laglig företrädare. Utbildningsanordnaren ska fatta ett förvaltningsbeslut om avvikande undervisningsarrangemang.

4 a kap.

Stöd för lärande och skolgång och avvikelse från den grundläggande utbildningens lärokurs

20 a §

Elevens rätt till stöd för lärande och skolgång

En elev som har svårt att klara av sina studier eller delta i undervisningen har rätt att få proaktiva och elevspecifika stödåtgärder som stöd för lärande och skolgång. Syftet med stödåtgärderna är att säkerställa att alla elever kan fullgöra den grundläggande utbildningens lärokurs och uppnå de mål som uppställts i läroplanen.

En elev som har svårigheter att framskrida i sina studier eller att delta i undervisningen har rätt till stödundervisning samt till undervisning som ges av en speciallärare i samband med annan undervisning.

En elev som inte har tillräckliga kunskaper i undervisningsspråket för att fullgöra den grundläggande utbildningens lärokurs har rätt till stödundervisning i undervisningsspråket.

En elev vars studier inte framskrider trots proaktiva stödåtgärder eller som trots proaktiva stödåtgärder har svårigheter att delta i undervisningen har rätt till elevspecifika stödåtgärder.

Om eleven trots elevspecifika stödåtgärder inte klarar av studierna, kan avvikelse göras från den grundläggande utbildningens lärokurs eller målen i läroplanen med stöd av 20 h §. Avvikelse från lärokursen eller målen är en åtgärd i sista hand, före vilken eleven ska få proaktiva och elevspecifika stödåtgärder.

20 b §

Proaktiva stödåtgärder och ordnande av sådana

Utbildningsanordnaren ska säkerställa undervisningsarrangemang som stöder förutsättningarna för lärande och ordna proaktiva stödåtgärder som en del av skolans grundläggande verksamhet. Förebyggande stödåtgärder genomförs i regel i gruppform och de ska ges planmässigt. Genomförandet av proaktiva stödåtgärder förutsätter samarbete och konsultation mellan lärarna.

Proaktiva stödåtgärder är proaktiv stödundervisning som ges av en lärare och stödundervisning i undervisningsspråket samt undervisning som ges av en speciallärare i samband med annan undervisning.

Utbildningsanordnaren ska varje år i en plan som grundar sig på läroplanen reservera sammanlagt minst 0,127 undervisningstimmar per elev per vecka för proaktiv stödundervisning i grupp, för undervisning i grupp som ges av en speciallärare och för stödundervisning i undervisningsspråket.

Utbildningsstyrelsen utfärdar närmare bestämmelser om proaktiva stödåtgärder i grunderna för läroplanen.

20 c §

Elevspecifika stödåtgärder och ordnande av sådana

Eleven har rätt att få elevspecifika stödåtgärder utan dröjsmål om de proaktiva stödåtgärderna är otillräckliga. Genomförandet av elevspecifika stödåtgärder förutsätter samarbete och konsultation mellan lärarna.

Elevspecifika stödåtgärder är elevspecifik regelbunden undervisning som ges av en speciallärare i samband med annan undervisning eller i smågrupper, undervisning som ges av en specialklasslärare i en specialklass eller tolknings- och biträdestjänster samt hjälpmedel som ges eleven med stöd av 31 §.

Elevspecifika stödåtgärder ordnas på basis av en bedömning enligt 20 d § och ett beslut enligt 20 e § med beaktande av elevens intresse i första hand i elevens egen skola eller plats för förskoleundervisning enligt 6 eller 28 §.

Om någon annan utbildningsanordnare än en kommun inte ordnar elevspecifika stödåtgärder, fattas beslut om elevspecifika stödåtgärder av elevens boningskommun på framställning av utbildningsanordnaren.

Utbildningsstyrelsen utfärdar närmare bestämmelser om elevspecifika stödåtgärder i grunderna för läroplanen.

20 d §

Bedömning av behovet av elevspecifika stödåtgärder

Vid bedömningen av behovet av elevspecifika stödåtgärder ska det behov av stöd för elevens lärande och skolgång som avses i 20 c §, läget i fråga om studiernas framskridande, tidigare stödåtgärder och de stödåtgärder som bäst stöder eleven och som är förenliga med elevens intresse utredas och beskrivas.

Som en del av bedömningen av behovet av stödåtgärder utreds utöver stödåtgärderna också eventuellt behov av avvikelser från lärokursen eller från målen i läroplanen enligt 20 h §. Därtill bedöms behovet av elevspecifika stödåtgärder när det ordnas undervisning för en elev med en skada, sjukdom eller funktionsnedsättning i enlighet med 20 i §.

Bedömningen av behovet av stödåtgärder för eleven görs av elevens lärare. I bedömningen av behovet av stödåtgärder deltar vid behov förutom lärarna även yrkesutbildade personer inom elevhälsan eller andra sakkunniga.

Elevens egna åsikter ska utredas och beaktas på det sätt som elevens ålder och utvecklingsstadium förutsätter. Elevens vårdnadshavare eller andra lagliga företrädare ska ges möjlighet att delta i bedömningen av elevens behov av stödåtgärder.

Utbildningsstyrelsen utfärdar närmare bestämmelser om bedömningen av behovet av stödåtgärder i grunderna för läroplanen.

20 e §

Beslut om stöd

Utbildningsanordnaren ska fatta ett skriftligt beslut om antingen elevspecifika stödåtgärder enligt 20 c §, avvikelser från den grundläggande utbildningens lärokurs och målen i läroplanen enligt 20 h § eller ordnande av undervisning enligt 20 i § för en elev med en skada, sjukdom eller funktionsnedsättning. Beslutet fattas utan dröjsmål i enlighet med den bedömning som avses i 20 d §.

Beslutet får verkställas utan att det har vunnit laga kraft.

20 f §

Plan för genomförande av elevspecifika stödåtgärder

En plan för genomförande av stödåtgärderna ska utarbetas för verkställigheten av ett beslut om elevspecifika stödåtgärder. Planen utarbetas av elevens lärare. Planen ska tas fram i samarbete med eleven och vårdnadshavaren eller vid behov med elevens andra lagliga företrädare.

Av planen ska framgå genomförandet och uppföljningen av stödåtgärderna enligt beslutet om elevspecifika stödåtgärder. När avvikelser görs från den grundläggande utbildningens lärokurs eller mål i enlighet med 20 h § eller när undervisningen ordnas i enlighet med 20 i §, ska av planen framgå de elevspecifika målen och innehållen, hur studierna framskrider samt principerna för bedömningen av eleven.

Det ska vid behov, dock minst en gång per läsår, bedömas om genomförandet av planen och stödåtgärderna motsvarar elevens stödbehov. Om elevens behov så kräver ska bedömningen ske oftare.

Utbildningsstyrelsen utfärdar närmare bestämmelser om planens innehåll i grunderna för läroplanen.

20 g §

Bildande av undervisningsgrupper

Undervisningsgrupperna bildas utgående från årskurserna. Om ändamålsenliga undervisningsarrangemang kräver det, kan elever i olika årskurser samt i förskoleundervisning dock undervisas i samma undervisningsgrupp eller meddelas undervisning tillsammans med en annan skolas eller läroanstalts elever. Utbildningsanordnaren beslutar om bildandet av undervisningsgrupper i undervisning som förbereder för den grundläggande utbildningen.

Undervisningsgrupperna bildas så att det i en grupp inom den grundläggande utbildningen som undervisas av en lärare finns högst fem elever som får speciallärarundervisning som en elevspecifik stödåtgärd. Maximiantalet med fem elever kan överskridas tillfälligt.

I undervisning som ges av en specialklasslärare i en specialklass får det finnas högst tio elever. Specialklassens maximistorlek kan överskridas tillfälligt.

I undervisning som ges av en specialklasslärare i en specialklass får det finnas högst åtta elever som deltar i undervisning enligt 20 i § 1 mom. eller högst sex elever som deltar i undervisning enligt 20 i § 2 mom. Om undervisningen för en elev som avses i detta moment ges i samma grupp eller tillsammans med i 3 mom. avsedda elever, bestäms maximistorleken på undervisningsgruppen enligt vilket slags stöd merparten av eleverna i gruppen får. Om undervisningen för en elev som avses i detta moment ges tillsammans med andra elever än sådana som avses i detta moment eller i 3 mom., får undervisningsgruppen omfatta högst 20 elever.

20 h §

Avvikelse från den grundläggande utbildningens lärokurs eller målen i läroplanen

Med stöd av 20 e § kan utbildningsanordnaren besluta att avvikelse kan göras från den grundläggande utbildningens lärokurs eller målen i läroplanen, om eleven trots proaktiva och elevspecifika stödåtgärder inte med godkänt resultat klarar av den grundläggande utbildningens lärokurs eller målen i läroplanen.

Avvikelse från målen i läroplanen kan göras genom att av målen för årskursen bilda helheter av olika omfattning, som ska fullgöras med godkänt resultat för att studierna ska kunna framskrida i läroämnet i fråga.

Avvikelse från den grundläggande utbildningens lärokurs och målen i läroplanen kan göras genom att avgränsa målen och innehållen i lärokursen i läroämnet. Avgränsning av den grundläggande utbildningens lärokurs och målen i läroplanen kan göras endast i fråga om en elev som får undervisning av en speciallärare i en liten grupp eller undervisning av en specialklasslärare i en specialklass som en elevspecifik stödåtgärd.

En elev kan tillfälligt befrias från att fullgöra lärokursen i läroämnet om eleven av hälsoskäl inte kan studera läroämnet. I detta fall ska det ordnas annan undervisning eller handledd verksamhet för eleven.

Utbildningsstyrelsen utfärdar närmare bestämmelser om innehållet i avvikelser från lärokursen eller målen i läroplanen i grunderna för läroplanen.

20 i §

Ordnanande av grundläggande utbildning för en elev med en skada, sjukdom eller funktionsnedsättning

Om eleven har haft ett beslut om tidigarelagd läroplikt enligt 2 § 3 mom. i läropliktslagen och elevens stödbehov fortsätter i den grundläggande utbildningen som ett behov av elevspecifika stödåtgärder och avvikelse från den grundläggande utbildningens lärokurs eller målen i läroplanen eller om en skada, sjukdom eller funktionsnedsättning som framkommer under den grundläggande utbildningen är av sådan art att den hade lett till tidigareläggning av elevens läroplikt när eleven var 5 eller 6 år, kan elevens undervisning ordnas med stödåtgärder enligt detta kapitel.

Om åtgärderna enligt 1 mom. är otillräckliga och eleven på grund av skada, sjukdom eller funktionsnedsättning inte kan studera läroämnena, kan undervisningen ordnas enligt verksamhetsområde. Utbildningsstyrelsen utfärdar närmare bestämmelser om verksamhetsområdena, deras mål och innehåll i grunderna för läroplanen.

26 a §

Deltagande i förskoleundervisning

Bestämmelser om skyldigheten för ett barn som omfattas av tidigarelagd läroplikt att delta i förskoleundervisning finns i 3 § 2 mom. i läropliktslagen. Dessutom har ett barn som omfattas av tidigarelagd läroplikt rätt att få förskoleundervisning det år barnet fyller fem år.

27 §

Inledande av utbildning vid annan tidpunkt

Ett barn som enligt psykologisk och vid behov även medicinsk utredning har förutsättningar att klara av studierna har rätt att inleda den grundläggande utbildningen ett år tidigare än vad som bestäms.

30 §

Rätt till undervisning

Den som deltar i utbildning har under arbetsdagar rätt att få undervisning och elevhandledning enligt läroplanen.

31 §

Avgiftsfri undervisning

Undervisningen samt läroböcker och andra läromedel, arbetsredskap och arbetsmaterial som behövs vid undervisningen är avgiftsfria för eleverna. Elever som behöver elevspecifika stödåtgärder har dessutom rätt att avgiftsfritt få sådana tolknings- och biträdestjänster, övriga undervisningstjänster, särskilda hjälpmedel samt tjänster som ordnas med stöd av 39 § vilka är en förutsättning för att de ska kunna delta i undervisningen.

33 §

Inkvartering

Om skolresan för en elev i grundläggande utbildning eller för en elev som omfattas av tidigarelagd läroplikt enligt 2 § 3 mom. i läropliktslagen som får förskoleundervisning inte kan ordnas på det sätt som föreskrivs i 32 § 2 mom. i denna lag har eleven rätt till avgiftsfri inkvartering och helpension.

37 §

Personal

En utbildningsanordnare ska med beaktande av den form i vilken utbildningen ordnas ha ett tillräckligt antal lärartjänster eller lärare i arbetsavtalsförhållande samt skolgångsbiträden. Utbildningsanordnaren kan dessutom ha timlärare och annan personal.

39 §

Stöduppgifter i specialundervisningen

Undervisnings- och kulturministeriet kan besluta att en utbildningsanordnare ska sörja för rehabilitering som ges i samband med elevspecifika stödåtgärder som avses i 20 c § samt för utvecklings-, handlednings- och stöduppgifter som hör samman med undervisningen.

40 §

Hemlighållande och behandling av personuppgifter

Utöver vad som föreskrivs i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet är uppgifter som gäller bedömning av elevens behov av stödåtgärder enligt 20 d § och uppgifter om genomförande av stödåtgärder enligt 20 f § sekretessbelagda.

42 §

Begäran om omprövning

Om inte något annat föreskrivs i denna lag, får omprövning av beslut som avses i denna lag begäras hos regionförvaltningsverket, om beslutet gäller

- 3) ett beslut enligt 20 e § och tolknings- och biträdestjänster, övriga undervisningstjänster och särskilda hjälpmedel enligt 31 §,
4) att låta bli att fullgöra den grundläggande utbildningens lärokurs enligt 18 §,
5) avvikande ordnande av studier enligt 18 a §,
-

46 §

Grundläggande utbildning för vuxna

I grundläggande utbildning enligt denna paragraf kan man delta efter att fullgörandet av den grundläggande utbildningen enligt 26 § 1 mom. har upphört. På grundläggande utbildning för vuxna tillämpas 2 §, 3 § 1 och 2 mom., 9 § 1 mom., 10, 12–15, 18 a–22 och 29 §, 30 § 1 mom. samt 35, 37, 38 och 40–42, 42 a–42 d, 43 och 44 §. Undervisning, läroböcker och andra läromedel, arbetsredskap och arbetsmaterial är avgiftsfria för den studerande. I sådan utbildning som på basis av ett beslut av kommunen eller samkommunen eller en bestämmelse som ingår i ett tillstånd enligt 7 § har ordnats vid en internatskola, har den studerande rätt till avgiftsfritt boende och till avgiftsfria, tillräckliga måltider varje dag. De som studerar på heltid har rätt till en avgiftsfri måltid de arbetsdagar då läroplanen förutsätter att den studerande är närvarande på ett utbildningsställe som utbildningsanordnaren anvisat. En studerande kan på de grunder som anges i 36 § 1 mom. ges en skriftlig varning eller bli avstängd för högst ett år. En läropliktig kan dock avstängas från läroanstalten för högst tre månader. Bestämmelser om fullgörande av läroplikten under tiden för avstängning för viss tid finns i 8 § i läropliktslagen. En studerande som har fyllt 18 år får välja mellan religionsundervisning och undervisning i livsåskådningskunskap.

48 b §

Anordnande och omfattning

Kommunen kan anordna och skaffa morgon- och eftermiddagsverksamhet enligt denna lag. Om kommunen anordnar eller skaffar morgon- och eftermiddagsverksamhet enligt denna lag, ska verksamheten erbjudas eleverna i årskurs ett och två i alla skolor i kommunen samt i fråga om övriga årskurser de elever som avses i 20 c och 20 i § i den omfattning kommunen beslutar.

Denna lag träder i kraft den 1 augusti 2025.

Lagens 4, 9, 20 i §, 26 a, 27 och 33 § träder dock i kraft först den 1 augusti 2026. Lagens 20 d–f § tillämpas från och med den 1 oktober 2025 på beslut om undervisning enligt 20 i §. Lagens 20 g § 4 mom. tillämpas först från och med den 1 augusti 2026.

Ett beslut om särskilt stöd, en plan för lärande inom intensifierat stöd och en individuell plan för anordnande av undervisning inom särskilt stöd som gjorts före den 1 augusti 2025 ska ses över i enlighet med 4 a kap. senast den 31 juli 2026.

2.

Lag

om ändring av läropliktslagen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i läropliktslagen (1214/2020) 2 § 3 mom., 3 § 2 mom. och 24 § 1 och 2 mom. som följer:

2 §

När läroplikten börjar och upphör

Om barnet på grund av en skada, sjukdom eller funktionsnedsättning uppenbart behöver tilläggstid för att uppnå de mål som uppställts för förskoleundervisningen och den grundläggande utbildningen, tidigareläggs inledandet av förskoleundervisningen för barnet och barnets läroplikt börjar ett år tidigare än vad som föreskrivs i 2 mom. (*tidigarelagd läroplikt*). Anordnaren av småbarnspedagogik eller förskoleundervisning beslutar om tidigarelagd läroplikt innan den grundläggande utbildningen inleds. Om barnet inte deltar i småbarnspedagogik eller förskoleundervisning fattas beslutet om tidigarelagd läroplikt av barnets boningskommun.

3 §

Fullgörande av läroplikten i den grundläggande utbildningen

Den som omfattas av tidigarelagd läroplikt ska det år läroplikten börjar delta i förskoleundervisning enligt 26 a § i lagen om grundläggande utbildning.

24 §

Ändringssökande

Omprövning av ett beslut som gäller tidigarelagd läroplikt, avbrytande av fullgörandet av läroplikten enligt 7 § eller anvisande av studieplats enligt 15 § får begäras hos regionförvaltningsverket inom 14 dagar från delfäendet av beslutet. Utbildningsanordnare får inte begära omprövning av ett beslut som avses i 15 §. Bestämmelser om begäran om omprövning i övrigt finns i förvaltningslagen.

Ändring i beslut med anledning av begäran om omprövning får sökas genom besvär i förvaltningsdomstol inom 14 dagar från delfäendet av beslutet. Ovannämnda besvär ska behandlas skyndsamt. Ett beslut som regionförvaltningsverket har meddelat med anledning av begäran om omprövning i ett ärende som gäller anvisande av studieplats kan verkställas trots besvär, om inte förvaltningsdomstolen bestämmer något annat. Ett beslut genom vilket förvaltningsdomstolen har avgjort besvär som anförts i ett ärende som gäller tidigarelagd läroplikt eller i 7 § avsett avbrytande av fullgörandet av läroplikten får inte överklagas genom besvär.

Denna lag träder i kraft den 1 augusti 2026. Lagens 2 § tillämpas dock från och med den 1 oktober 2025 på förvaltningsbeslut som gäller tidigarelagd läroplikt.

Ett beslut om förlängd läroplikt som fattats före den 1 oktober 2025 ska senast den 31 juli 2026 ändras till ett beslut om tidigarelagd läroplikt enligt 2 § i denna lag eller ett beslut om undervisning enligt 20 i § i lagen om grundläggande utbildning (628/1998).

Lag

om ändring av lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet (1705/2009) 2 § 3 a och 4 punkten, 5 § 1 mom. 3 punkten, tabellen i 29 § 1 mom. och 29 § 2 mom. samt 50 § 3 mom., av dem 2 § 3 a punkten sådan den lyder i lag 1486/2016, 2 § 4 mom. sådant det lyder i lag 1220/2020, 5 § 1 mom. 3 punkten sådan den lyder i lag 1114/2021, 29 § 1 mom. sådant det lyder i lag 1126/2022 och 29 § 2 mom. sådant det lyder i lag 1128/2022 samt 50 § 3 mom. sådant det lyder i lag 1049/2023, som följer:

2 §

Tillämpning av lagen i vissa fall

Utän hinder av vad som bestäms i 1 mom., föreskrivs i denna lag om finansieringen av

3 a) förskoleundervisning för elever som omfattas av tidigarelagd läroplikt enligt 26 a § i lagen om grundläggande utbildning och som fyller fem år det år som förskoleundervisningen inleds,

4) de tilläggskostnader som föranleds av förskoleundervisning för elever som omfattas av tidigarelagd läroplikt enligt 2 § 3 mom. i läropliktslagen och som fyller sex år det år som förskoleundervisningen inleds samt av undervisning enligt 20 i § 1 eller 2 mom. i lagen om grundläggande utbildning,

5 §

Grunden för beräkning av finansieringen

Finansieringen för driftskostnaderna bestäms enligt kalkylerade grunder. Finansieringen bestäms

3) för utbildning som handleder för examensutbildning och som ordnas av en anordnare av grundläggande utbildning, förskoleundervisning för femåriga elever som omfattas av tidigarelagd läroplikt enligt 26 a § i lagen om grundläggande utbildning, undervisning som ordnas utomlands, förskoleundervisning för sexåriga elever som grundar sig på tidigarelagd läroplikt enligt 2 § 3 mom. i läropliktslagen, undervisning enligt 20 § 1 eller 2 mom. i lagen om grundläggande utbildning, skolhemsundervisning, grundläggande utbildning som ordnas vid en internatskola, förskoleundervisning under det första året av en tvåårig förskoleundervisning som omfattas av ett sådant tillstånd att ordna utbildning som avses i 7 § i lagen om grundläggande utbildning, flexibel grundläggande utbildning och inledandet av verksamhet som privat utbildningsanordnare på basis av antalet elever och det per elev bestämda priset per enhet, för sådan grundläggande utbildning som avses i 46 § i lagen om grundläggande utbildning på basis av antalet kurser och det per kurs bestämda priset per enhet och för förberedande undervisning före den grundläggande utbildningen på basis av antalet närvaromånader och det per närvaromånad bestämda priset per enhet,

29 §

Priserna per enhet för förskoleundervisning och grundläggande utbildning

Priserna per enhet för de verksamheter som avses i 2 § 2 mom. 2, 3 a-, 3 b-, 4, 5 och 9 punkten och för utbildning som handleder för examensutbildning och som ordnas av en anordnare av grundläggande utbildning fås genom att man från hemkommunsersättningens grunddel som finansministeriet bestämt i enlighet med 35 § i lagen om statsandel för kommunal basservice drar av 320,77 euro och multiplicerar skillnaden med följande koefficienter:

	per elev	per närvaromånad	per kurs
Utbildning som handleder för examensutbildning	1,22		
5- och 6-åriga elever i tidigarelagd läroplikt enligt 2 § 3 mom. i läropliktslagen	2,6		

Elever i årskurs 1–9 som studerar enligt 20 i § 2 mom. i lagen om grundläggande utbildning	4,76		
Elever i årskurs 1–9 som studerar enligt 20 i § 1 mom. i lagen om grundläggande utbildning	2,75		
Tillägg för internatskola	0,46		
Skolhemsförhöjning	1,86		
Undervisning utomlands enligt lagen om grundläggande utbildning	1,23		
Förberedande undervisning före den grundläggande utbildningen		0,186	
Annan grundläggande utbildning enligt 46 § i lagen om grundläggande utbildning än den som avses i 2 mom. i den paragrafen			0,046

Utöver priset per enhet för utbildning som handleder för examensutbildning får utbildningsanordnaren tilläggsfinansiering för undervisning enligt 20 i § 1 mom. i lagen om grundläggande utbildning för de elever som omfattades av undervisning enligt 20 i § 1 mom. i lagen om grundläggande utbildning när de slutförde den grundläggande utbildningens lärokurs och när den grundläggande utbildningen avslutades.

50 §

Beviljande och justering av finansiering

Med avvikelse från vad som föreskrivs i 2 mom. justerar undervisnings- och kulturministeriet finansieringen av sådan utbildning som handleder för examensutbildning och som ordnas av anordnare av grundläggande utbildning samt anknyttande tilläggsfinansiering enligt 20 i § 1 mom. i lagen om grundläggande utbildning och tillägget för internatskola så att de före utgången av finansåret överensstämmer med det genomsnittliga antalet studerande den 20 september det år som föregick finansåret och den 20 september under finansåret.

Denna lag träder i kraft den 1 augusti 2026.

4.

Lag

om ändring av lagen om statsandel för kommunal basservice

I enlighet med riksdagens beslut *ändras* i lagen om statsandel för kommunal basservice (618/2021) 2 § 2 mom., 23 § 2 mom. 2 och 4 punkten, 24 § 1 mom. 2 och 4 punkten, 34 § 1 mom., 35 § 2 mom., rubriken för 38 § och 38 § 1 mom., av dem 34 § 1 mom. sådant det lyder i lag 701/2022, som följer:

2 §

Undantag från tillämpningsområdet

Lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet (1705/2009) innehåller bestämmelser om finansiering som utöver åldersklassbaserad statsandel beviljas för driftskostnaderna för undervisning som grundar sig på tidigarelagd läroplikt enligt 2 § 3 mom. i läropliktslagen, ordnande av undervisning enligt 20 i § i lagen om grundläggande utbildning för en elev med en skada, sjukdom eller funktionsnedsättning samt för undervisning som ordnas i internat och i skolhem.

23 §

Justering av kostnadsfördelningen

De grundpriser som ligger till grund för de kalkylerade kostnader som avses i 6–12 § justeras på riksnivå som en helhet. Dessutom justeras följande finansiering om vilken det föreskrivs i 11 och 29 § i lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet:

2) finansiering för förskoleundervisning för elever som omfattas av tidigarelagd läroplikt enligt 26 a § i lagen om grundläggande utbildning och som fyller fem år det år då förskoleundervisningen börjar,

4) tilläggsfinansiering för förskoleundervisning för elever som omfattas av tidigarelagd läroplikt enligt 2 § 3 mom. i läropliktslagen och som fyller sex år det år som förskoleundervisningen börjar samt tilläggsfinansiering för ordnande av undervisning enligt 20 i § i lagen om grundläggande utbildning för en elev med en skada, sjukdom eller funktionsnedsättning,

24 §

Driftskostnader som ska beaktas vid justering av kostnadsfördelningen

Vid justering av kostnadsfördelningen enligt 23 § beaktas kommunernas, samkommunernas och de andra utbildningsanordnarnas driftskostnader för statsandelsåligganden enligt 1 § som ligger till grund för statsandel samt driftskostnaderna för ordnande av följande uppgifter som finansieras med stöd av lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet:

2) ordnande av förskoleundervisning för elever som omfattas av tidigarelagd läroplikt enligt 26 a § i lagen om grundläggande utbildning och som fyller fem år det år då förskoleundervisningen börjar,

4) ordnande av förskoleundervisning för elever som omfattas av tidigarelagd läroplikt enligt 2 § 3 mom. i läropliktslagen och som fyller sex år det år som förskoleundervisningen börjar samt ordnande av undervisning enligt 20 i § i lagen om grundläggande utbildning för en elev med en skada, sjukdom eller funktionsnedsättning,

34 §

Skyldighet att betala hemkommunsersättning

Om förskoleundervisning eller grundläggande utbildning som avses i 26 § 1 mom. i lagen om grundläggande utbildning den 15 december året före det år som föregått finansåret ordnats av någon annan än hemkommunen för en elev, är elevens hemkommun skyldig att betala till kommunen i fråga eller till den utbildningsanordnare av annat slag som avses i 1 § 2 mom. hemkommunsersättning enligt 35–38 §. Kommunen är inte skyldig att betala hemkommunsersättning för elever som är under 6 år och fullgör tidigarelagd läroplikt enligt 2 § 3 mom. i läropliktslagen.

35 §

Bestämmande av hemkommunsersättning

De faktiska kostnaderna bestäms enligt 24 §, dock minskade med kostnaderna för stöd för undervisning enligt 4 a § i lagen om grundläggande utbildning för elever inom den specialiserade sjukvården eller för elever som får konsultativ sjukhusundervisningstjänst, kostnaderna för undervisning i fråga om tidigarelagd läroplikt

enligt 2 § 3 mom. i läropliktslagen samt kostnaderna för ordnande av undervisning enligt 20 i § i lagen om grundläggande utbildning för en elev med en skada, sjukdom eller funktionsnedsättning till den del kostnaderna överskrider den faktiska nivån på hemkommunsersättningen.

38 §

Ersättning för elever som är intagna för specialiserad sjukvård, får konsultativ sjukhusundervisningstjänst, får skolhemsundervisning eller är placerade av barnskyddsskäl

Den kommun som under vårdtiden är hemkommun enligt lagen om hemkommun för en elev som får i 4 a § 1 mom. i lagen om grundläggande utbildning avsedd förskoleundervisning eller grundläggande utbildning eller boningskommunen för en elev som saknar hemkommun är skyldig att för eleven till den kommun där sjukhuset eller någon annan verksamhetsenhet inom specialiserad sjukvård finns betala ersättning, som beräknas genom att antalet dagar under vilken den kommun där sjukhuset eller någon annan verksamhetsenhet inom den specialiserade sjukvården finns ordnar undervisning för eleven multipliceras med de genomsnittliga faktiska årskostnaderna för en sådan undervisningsdag. Hemkommunen för en elev som får sådant stöd som avses i 4 a § 2 och 3 mom. i lagen om grundläggande utbildning eller boningskommunen för en elev som saknar hemkommun är skyldig att betala en ersättning som motsvarar kostnaderna för stödåtgärderna till den kommun där det sjukhus eller någon annan verksamhetsenhet inom den specialiserade sjukvården som tillhandahåller stödet finns.

Denna lag träder i kraft den 1 augusti 2026.

Lagens 35 och 38 § träder dock i kraft redan den 1 augusti 2025.

Utöver den finansiering som avses i 23 § 2 mom. 2 och 4 punkten justeras vid justeringarna av kostnadsfördelningen i enlighet med den lag som gällde vid ikraftträdandet av denna lag finansieringen av förskoleundervisning och grundläggande utbildning för elever som omfattas av förlängd läroplikt enligt 25 § 2 mom. i lagen om grundläggande utbildning .

Utöver de kostnader som avses i 24 § 2 mom. 2 och 4 punkten beaktas vid justeringen av kostnadsfördelningen i enlighet med den lag som gällde vid ikraftträdandet av denna lag kostnaderna för ordnande av förskoleundervisning för elever som omfattas av förlängd läroplikt enligt 26 a § i lagen om grundläggande utbildning och som fyller fem år det år förskoleundervisningen börjar, till den del kostnaderna ingår i de kostnader som justeras.

Utöver det som föreskrivs i 34 § 1 mom. är kommunen enligt den lag som gällde vid ikraftträdandet av denna lag inte skyldig att betala hemkommunsersättning för elever under 6 år som fullgör förlängd läroplikt enligt 2 § 3 mom. i läropliktslagen.

Utöver vad som föreskrivs om bestämmande av hemkommunsersättning i 35 § 2 mom. avdras från de faktiska kostnaderna i enlighet med den lag som gällde vid ikraftträdandet av denna lag kostnaderna för undervisning i fråga om förlängd läroplikt till den del kostnaderna ingår i de faktiska kostnaderna.

5.

Lag

om ändring av 13 § i lagen om stöd för hemvård och privat vård av barn

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om stöd för hemvård och privat vård av barn (1128/1996) 13 § 1 mom. 2 och 3 punkten, sådana de lyder i lag 1243/2020, som följer:

13 §

Partiell vårdpenning

En i Finland faktiskt bosatt förälder eller en annan vårdnadshavare, vars arbetstid på grund av vården av barnet i medeltal uppgår till högst 30 timmar i veckan, har rätt till partiell vårdpenning

2) under läsåret innan barnet börjar i grundläggande utbildning, om barnet då som läropliktigt deltar i förskoleundervisning enligt 2 § 3 mom. i läropliktslagen (1214/2020),

3) under barnets tredje läsår inom den grundläggande utbildningen, om barnet omfattas av undervisning enligt 20 i § i lagen om grundläggande utbildning (628/1998),

Denna lag träder i kraft den 1 augusti 2026.

6.

Lag

om ändring av 4 kap. 4 § i arbetsavtalslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i arbetsavtalslagen (55/2001) 4 kap. 4 § 1 mom., sådant det lyder i lag 1237/2020, som följer:

4 §

Partiell vårdledighet

En arbetstagare som har varit anställd hos samma arbetsgivare sammanlagt minst sex månader under de senaste 12 månaderna kan få partiell vårdledighet för att vårda sitt barn eller något annat barn som varaktigt bor i hans eller hennes hushåll till utgången av det andra läsåret för barnets grundläggande utbildning. Om barnet omfattas av tidigarelagd läroplikt enligt 2 § 3 mom. i läropliktslagen (1214/2020) eller undervisning enligt 20 i § i lagen om grundläggande utbildning (628/1998), får partiell vårdledighet dock tas ut till utgången av barnets tredje läsår. En förälder till ett handikappat eller långtidssjukt barn som är i behov av särskild vård och omsorg kan få partiell vårdledighet till dess barnet fyller 18 år. Barnets båda föräldrar eller vårdnadshavare får hålla partiell vårdledighet under samma kalenderperiod men inte samtidigt. Arbetstagaren ska göra framställning om partiell vårdledighet till arbetsgivaren senast två månader före ledighetens början.

Denna lag träder i kraft den 1 augusti 2026.

7.

Lag

om ändring av 5 kap. 5 § i lagen om sjöarbetsavtal

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om sjöarbetsavtal (756/2011) 5 kap. 5 § 1 mom., sådant det lyder i lag 1238/2020, som följer:

5 §

Partiell vårdledighet

En arbetstagare som har varit anställd hos samma arbetsgivare sammanlagt minst sex månader under de senaste 12 månaderna kan få partiell vårdledighet för att vårda sitt barn eller något annat barn som varaktigt bor i hans eller hennes hushåll till utgången av det andra läsåret för barnets grundläggande utbildning. Om barnet omfattas av tidigarelagd läroplikt enligt 2 § 3 mom. i läropliktslagen (1214/2020) eller undervisning enligt 20 i § i lagen om grundläggande utbildning (628/1998), får partiell vårdledighet tas ut till utgången av barnets tredje läsåret. En förälder till ett barn med funktionsnedsättning eller långtidssjukt barn som är i behov av särskild vård och omsorg kan få partiell vårdledighet till dess barnet fyller 18 år. Barnets båda föräldrar eller vårdnadshavare får hålla partiell vårdledighet under samma kalenderperiod men inte samtidigt. Arbetstagaren ska göra framställning om partiell vårdledighet till arbetsgivaren senast två månader före ledighetens början.

Denna lag träder i kraft den 1 augusti 2026.

Helsingfors den 20

Statsminister

Förnamn Efternamn

..minister Förnamn Efternamn